

19 februari 2011

FASO-Nieuwsbrief – 2011 nummer 2

Inhoudsopgave

- Nationaal Concours voor Jeugdsymfonieorkesten (1)
- Nationaal Concours voor Jeugdsymfonieorkesten (2)
- De recensie
- Wie wij zijn
- 100 jaar Tegels Symphonie Orkest
- 100-jarig jubileum Orkestvereniging Musica
- Honderd jaar Orkestvereniging Amersfoort
- Fries Symfonie Orkest breidt uit
- Nieuwegein Awards
- Audities Jonge Eems-Dollard Philharmonie
- PEP-pakket Windkracht 6 voor digibord
- Prijsvraag december 2010 – de uitslag
- Brahms: "Musizieren tue ich weiter nur in Utrecht"
- In memoriam Max Werner sr.
- Kopij FASO-Nieuwsbrief

Beste lezer,

Dit is alweer een nieuwe editie van de FASO-Nieuwsbrief. Het thema van deze nieuwsbrief is zonder twijfel **JONG!**

Om te beginnen drie jonge symfonieorkesten die hun eerste eeuwfeest vier(d)en. Namens de FASO onze hartelijke felicitaties.

Daarnaast veel aandacht voor het Nationaal Concours voor Jeugdsymfonieorkesten dat op 12 februari jl. plaatsvond. In deze nieuwsbrief vindt u weer onze vaste rubrieken 'De recensie' en 'Wie wij zijn' en nog veel meer ander nieuws. Naast de uitslag van de prijsvraag van december jl. maakt u bovendien weer kans op een mooie prijs in onze nieuwe prijsvraag!

Tot slot staan wij in deze nieuwsbrief stil bij het overlijden van Max Werner sr., cellist en vele jaren repetitor van de cellogroep tijdens FASO Studieweekends.

Redactie FASO-Nieuwsbrief
(Piet Boekhoudt, Jet Katgert en Wil Senden)

P.S. Leest u de nieuwsbrief liever op papier, dan kunt u de [nieuwsbrief in pdf-formaat](#) printen. Verder kunt u vorige edities van de nieuwsbrief lezen in het [nieuwsarchief](#).

Nationaal Concours voor Jeugdsymfonieorkesten

Grootse finale in de Doelen

Op 12 februari jl. vond in de Doelen te Rotterdam het tweede Nationaal Concours voor Jeugdsymfonieorkesten plaats. De finalisten van dit concours waren: [Almeers JSO](#), [AJO Jeugd Symfonie Orkest](#), [Euregio Jeugdorkest](#), [Hofstads Jeugdorkest](#), [Tweets JSO](#). Euregio Jeugdorkest won de Jongerenprijs (voor beste orkest volgens de Jongerenjury), AJO won de Programmaprijs (voor beste programmakeuze) en JSO De Vuurvogel uit Zwolle won de Supportprijs (voor meest veelbelovende niet-finalist). AJO won de Hoofdprijs. Meer informatie over het Nationaal Concours voor Jeugdsymfonieorkesten vindt u op www.jijspeelttochook.nl. Op het [YouTube-kanaal](#) van de organisatie van het concours zien mooie filmpjes van de uitvoeringen te zien en te beluisteren!

Nationaal Concours voor Jeugdsymfonieorkesten

Amersfoorts Jeugd Orkest (AJO) wéér winnaar!

De redactie ontving van het Amersfoorts Jeugd Orkest onderstaand persbericht naar aanleiding van het winnen van hoofdprijs in het Nationaal Concours voor Jeugdsymfonieorkesten:

Op 12 februari jl. sleepte het Amersfoorts Jeugd Orkest na een zinderende finale de 1ste prijs (€ 15.000 bestemd voor kwaliteitsverbetering) in de wacht van het Nationaal Concours voor Jeugdsymfonieorkesten. In de Rotterdamse Doelen ontving dirigent Rolf Buijs (foto) de prijs uit handen van de burgemeester van Amersfoort, de heer Bolsius. De vorige editie in 2009 had het AJO ook al gewonnen en daarmee prolongeren zij de titel 'Beste Jeugdorkest van Nederland'! De jury roemde het hoge artistieke gehalte van zowel het programma als de uitvoering. Daarom reikte de jury bovendien nog de Programmaprijs aan hen uit. Het Amersfoorts Jeugd Orkest speelde naast het verplichte werk van Mozart (Ouverture Zauberflöte) de 'Orgelsymfonie' van Saint-Saëns, waarbij het majestueuze concertorgel van de Doelen de gedreven uitvoering extra glans gaf. De jury waardeerde in het bijzonder de theatrale accenten die de jeugdige musici van het AJO meegaven aan hun uitvoering van "In dispraise of whisky"(2002) van de Schotse componist MacMillan.

Het Nationaal Concours voor Jeugdsymfonieorkesten wordt iedere twee jaar georganiseerd en is een belangrijke stimulans voor jeugdorkesten om hun kwaliteit te verbeteren. De jury gaf de prestatie van het AJO nog de volgende kwalificaties mee: *'Integer gespeeld'* en *'Sommige juryleden durfden bijna niet in de partituur te kijken, bang om daarmee iets te moeten missen van de uitvoering'*. Het AJO kan door het behoud van de titel '**Beste jeugdorkest van Nederland**' blijven werken aan zijn missie: 'het bieden van een uitdagend podium voor de jeugd uit Amersfoort & omstreken, waarop zij al hun muzikale talenten volledig tot bloei kunnen laten komen'.

Wilt u meer weten over het AJO of wilt u een concert bijwonen? Zie www.ajo-amersfoort.nl.

De recensie

Evaristo Felice dall'Abaco – wisselgesprek in vier delen

Evaristo Felice dall'Abaco? Nooit van gehoord... Ik in elk geval niet. Zonde, want deze componist-cellist heeft prachtige muziek geschreven in de stijl van Corelli en Vivaldi. Op YouTube staan genoeg luistervoorbeelden van Abaco's werken.

In deze recensie komt zijn opus 3 nummer 4 in G aan bod: een kerksonate (sonata da chiesa) voor 2 violen en cello en evt. orgel.

Deze kerksonate van hofmuzikant [Abaco](#) (1675-1742) bestaat uit:

1. Largo (2'09)
2. Allegro ma non presto (1'38)
3. Adagio (1'58)
4. Allegro (1'34)

Opnamen van deze kerksonate vind je (lastig) bij Spotify. Tip: zoek op "felice dall'abaco op. 3 n 4". De duur van de delen is gebaseerd op Spotify-opnamen.

Imitatie

In het hele werk zit een rode draad: imitatie (typisch barok) van 1 thema. Per deel komt 1 thema aan bod, dat alle musici elkaar naspelen, maar nooit in strenge canon. Ook de bas

aapt na. De partijen hebben geen tegenthema's, hooguit af en toe een begeleidend element zoals lange noten in een toonladder over meerdere maten. En natuurlijk heeft de bas z'n harmonische noten, maar dat is nergens een eigen partij met een specifiek thema.

Largo

Het 1^e deel is een voorbeeld van dit canonachtige werk. De stemmen imiteren elkaar en gaan met elkaar in een syncopisch gesprek. Het thema is gebaseerd op een toonladder waarmee de cello begint. De 1^e viool zet daarna in, een maat later volgt de 2^e viool. Deze probeert de 1^e te overtreffen (muzikaal gevecht: ook typisch barok), door hogere noten te spelen. Dit soort stemkruisingen komen voortdurend voor. Je zou eruit kunnen opmaken dat de 2^e partij niet ondergeschikt is aan de 1^e, maar dat ze gelijkwaardig zijn.

Een tijdje trekken de violen samen op. Daarna laat viool 2 zijn bovenbuurman links liggen en gaat 'ie een wisselgesprek aan met de cello. Uiteindelijk gaan alle 3 de stemmen op deze manier in tweetallen met elkaar 'in discussie' – weer typerend voor dit genre.

Het Largo is niet moeilijk uit te voeren. Houd het spannend met afwisselende dynamiek.

Allegro ma non presto

Deel 2 is een snel deel, maar niet te snel. Het begint in 12/8 en heeft richting het einde ook nog één 18/8-maat.

Het thema bestaat uit een lange reeks 8e-noten: groepjes van drie 8e-noten waarvan de eerste 2 zijn overgebonden (althans in deze uitgave). Dit is levensgevaarlijk om te spelen. Maar wie ervoor kan zorgen dat de laatste (losse) 8e geen optater krijgt door desnoods die overbinding weg te laten, heeft hiermee wel een leuk stukje muziek te pakken.

Ook hier is dynamiek van groot belang. Heb je niet het thema maar een begeleidende partij, dan speel je natuurlijk zachter, zodat je collega goed te horen is.

De 2^e viool neemt in dit deel vaak het voortouw, geïmiteerd door de andere strijkers. In maat 8 speelt de 1^e viool de baspartij, terwijl de cello samen met de 2^e viool een sliert 8^e-noten speelt. En in maat 11 heeft viool 2 de baspartij, de cello heeft een vulstem met een langzame stijgende toonladder en de 1^e viool speelt de 8^e-slinger.

Uiteindelijk zijn de rollen weer zoals in het begin, 'zoals het hoort': de cello speelt de baspartij, de violen de snellere 8^e-noten.

Adagio

Ook hier leidt de 2^e viool. De cello zet in, maar het is de 2^e viool die weer als 1^e het thema speelt: een stijgend motief. De 1^e viool imiteert de 1^e 5 noten en gaat daarna z'n eigen weg. In maat 11 zet de cello een omkering van het thema in, dus in dalende richting.

Later, in maat 17, speelt hij het thema ook nog in de oorspronkelijke versie op de oorspronkelijke toonhoogte. In maat 18 volgt viool 1, in maat 19 viool 2. Dit is de 1^e en laatste keer dat ze alle 3 het canonachtige thema na elkaar inzetten. Vanaf hier spelen ze naar de eindstreep in maat 31. Intussen doet de cello in maat 21 nog even alsof hij weer de dalende versie speelt, maar dat blijkt een grapje. Na de eerste paar noten doet 'ie weer wat anders.

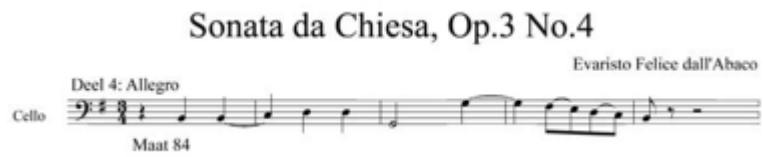
Dit deel, dat net als het andere langzame deel in 3/2 staat, is prima te spelen. Ook hier geldt: je houdt het boeiend door dynamische afwisseling. Maar maak er geen Italiaans spektakel van, het blijft een ingetogen deel.

Allegro

Dit is het moeilijkste deel. 8^e-slingers, toonladderfiguurtjes en syncopen zijn de belangrijkste elementen die – zoals we inmiddels weten – in imitatie gespeeld worden. Omdat de elementen elkaar snel opvolgen, is het moeilijk er afgeronde muzikale zinnen van te maken inclusief afsluitende (zachtere) dynamiek. Dit is dan ook de grootste uitdaging voor de muzikanten. De noten op zich zijn niet zo moeilijk.

En je kan er natuurlijk voor kiezen om de noten niet over te binden, waardoor het streektechnisch gezien minder lastig wordt.

De climax komt van de cello, die inzet met het thema:

Hierna knoopt hij er meteen (waar de rusten staan) een lange riedel 8^e-noten aan vast en direct daarna de slotcadens.

Conclusie

Dit werk is qua noten niet moeilijk. Een uitdaging kan de overbinding van 8^e-noten zijn en ronduit lastig zijn in het laatste deel de frasering en dynamiek. Die is daar moeilijk vanwege het tempo.

Het is een werk voor 3 strijkers. Wanneer je het met een ensemble uitvoert, vormt de grotere bezetting meteen een ander obstakel. Het is dan namelijk lastiger om de klank transparant te houden, zeker in de snellere delen. Maar het is zeker niet onmogelijk.

Neem er de tijd voor en je publiek zal je dankbaar zijn dat je zo'n leuk werk onder het stof vandaan hebt gehaald. Had ik dall'Abaco maar eerder leren kennen...

Recensent: Hieke van Hoogdalem.

[Hieke van Hoogdalem](#) schrijft als freelance journaliste regelmatig recensies, bijvoorbeeld voor [Klassieke Zaken](#) de nieuwsbrief van de [Concertzender](#).

Wie wij zijn

Musica Silvestra Orkest

Het Musica Silvestra Orkest (MSO) is het studentensymfonieorkest van Enschede. Het orkest bestaat uit ruim 40 enthousiaste musici. Per jaar studeert het MSO twee programma's in die worden afgesloten met een aantal concerten. Voor komende concerten staan Schumann, Borodin en Rossini op de lessenaars.

De programma's zijn erg afwisselend. Het repertoire bestaat uit symfonieën en ouvertures maar ook bijvoorbeeld filmmuziek. De keuze van de muziek ligt in handen van de muziekcommissie in samenwerking met de dirigent. Op die manier wordt getracht de programma's voor alle orkestleden interessant te maken. Ook begeleidt het orkest regelmatig koren en solisten. Het Musica Silvestra Orkest staat onder leiding van onze enthousiaste dirigent Frans Aert Burghgraef. Sinds twee jaar is hij de vaste dirigent van het MSO. Onder zijn leiding is het orkest zeer gegroeid, wat het speelplezier nog meer verhoogt.

Naast de wekelijkse repetitie is er ieder programma een studieweekend, meestal in een kampeerboerderij. Zo'n weekend komt niet alleen de kwaliteit van het spelen ten goede, maar is ook hartstikke gezellig!

De concerten van het MSO vinden niet alleen plaats in Enschede of op de Campus. Zo gaven we afgelopen jaren concerten in onder andere Hengelo, Zwolle en Apeldoorn. Ook buiten Nederland is het Musica Silvestra Orkest te horen. Twee jaar geleden is het orkest naar Zwitserland geweest. Ook dit jaar gaat het orkest op orkestreis, de bestemming hiervan is echter nog geheim. Wel beloofd het een mooie en muzikale reis te worden. Voordat deze reis zal plaatsvinden, zullen nog twee concerten in Nederland worden gegeven op 9 en 19 juni.

Meer informatie is te vinden op de [website](#) van het MSO.

100 jaar Tegels Symphonie Orkest

Jubileumjaar 2010 succesvol afgesloten

Van secretaris Maarten Vossen van het 100-jarige Tegels Symphonie Orkest (TSO) ontving de redactie onderstaand bericht:

Het was een echt feest. Zo vonden de leden, onze bezoekers en ook onze sponsors. Zij vonden het Jubileum van het TSO een geweldige ervaring!
Het TSO heeft laten horen dat het 100 jaar jong is. TSO is een modern symfonieorkest dat sprankelende muziek uitvoert, zowel in klassieke als ook in moderne bezetting.

Het jaar 2010 kende vier hoogtepunten:

- 17 April: 150 Jaar muzikale zang en symfonische Muziek samen met de Tegelse Hofzangers. Een unieke combinatie van o.a. Slavisch Byzantijnse gezangen begeleidt door een symfonieorkest. Niet alledaags.
- Op 6 November was het precies 100 jaar geleden dat het TSO werd opgericht. Reden om uit 100 jaar symfonische muziek de hoogtepunten nog eens ten gehore te brengen. Ook moderne (film)muziek is gespeeld. Uniek in de eerste 100 jaar van het TSO.
- 19 tot en met 21 november was het TSO te gast bij de Universiteit in Jena. Samen met het Akademisches Orchester Erfurt (D) gaven we een fantastisch concert.
- Op zondag 28 november stonden we tijdens een Heilige mis stil bij het trotse resultaat van de afgelopen 100 jaar en bij alle leden die ons ontvallen zijn. Aansluitend sloten we het jubileumjaar af met een goed bezochte receptie.

Wij willen allen die ons het afgelopen jaar hebben gesteund, in welke vorm dan ook, hartelijk dank zeggen. Zonder jullie was dit niet mogelijk geweest!

Zie voor meer informatie de [website](#) van het TSO.

100-jarig jubileum Orkestvereniging Musica

Knallende afsluiting jubileumjaar

Afgelopen jaar heeft Musica uitgebreid stilgestaan bij haar 100^e verjaardag. Door het hele jaar heen waren er feestelijke activiteiten, waaronder het kamermuziekfestival, het ontroerende voorjaarsconcert met Carel Kraayenhof (bandoneon) en de succesvolle reis naar Heidelberg. Op zaterdag 27 november werd het lustrumjaar afgesloten met een concert in de Dr Anton Philipszaal, Den Haag. Een bijzondere happening die zowel musici als publiek zich nog lang zullen herinneren.

De koperblazers van Musica openden de avond met Fanfare La Péri van Paul Dukas, gevolgd door een toespraak van burgemeester Jozias van Aartsen. "Wat onveranderd blijft is de ambitie om te allen tijde een zo hoog mogelijk niveau te bereiken. Deze honderdjarige is daar altijd op voortreffelijke wijze in geslaagd". Heel bijzonder is dat het orkest uit naam van Hare Majesteit de Koninklijke Erepenning ontving.

Het programma begon met 'Cleopatra passing' van Gerard Beljon, een orkestwerk speciaal voor Musica gecomponeerd. In het kader van 'Musica 100 jaar jong!' werd het stuk uitgevoerd samen met het Viotta Jeugdorkest. De reacties waren lovend (de uitvoering is te zien op [YouTube](#)). Daarna volgden delen uit Carmen van Georges Bizet, een opera die nog steeds weet te ontroeren en fascineren. De jonge solisten waren sopraan Julia Westendorp (Micaëla), mezzosopraan Eva Kroon (Carmen) en tenor Bassem Alkhouri (Don José). Het koor bestond uit leden van Wassenaar Vocaliter en kamerkoor Ad Novum. Na de pauze speelde Musica de prachtige Symfonie Fantastique van Hector Berlioz.

De avond, die al niet meer stuk kon, eindigde hilarisch met honderden rode, zwarte en witte ballonnen die hoog in de nok van de zaal hingen, maar niet naar beneden wilden komen (foto, *Fotostudio Jacobson – Den Haag*). Uiteindelijk kwam het goed onder luid gejuich en geklap van publiek en spelers. De avond werd besloten met een sfeervolle receptie in de foyer.

Het hoge muzikale niveau dankt Musica onbetwist aan de leiding van dirigent Hans Leenders. Hij heeft aangegeven dit voorjaar bij Musica te zullen stoppen.

Afscheid dirigent Hans Leenders

Musica staat al bijna 12 jaar onder de inspirerende leiding van dirigent Hans Leenders. Met hem heeft het orkest een niveau bereikt waar het bijzonder trots op is. Op zaterdagavond 14 mei vindt zijn afscheidsconcert plaats in de Elandstraatkerk te Den Haag. Op het programma staan het Vorspiel uit "Tristan und Isolde" van Richard Wagner, de 2e orkestsuite van Johann Sebastian Bach met als solist Musica's eigen fluitiste Marjon Bremer én de 4e symfonie van Anton Bruckner, ook wel de Romantische genaamd.

Meer informatie over Musica vindt u op musicadenhaag.nl, de website van het orkest.

Honderd jaar Orkestvereniging Amersfoort

Twee concerten en een boek

Op 9 december 1910 kwam een groepje enthousiaste amateurmusici bijeen in de foyer van de Amersfoortse sociëteit 'Amicitia'. Zij besloten tot het oprichten van een amateursymfonieorkest voor de stad. Eind maart 1911, slechts enkele maanden na de oprichting, speelde de 'Orkestvereniging Amersfoort' het eerste openbare concert met een handvol strijkers, een orgel en een vierhandig bespeelde piano. Honderd jaar na de oprichting is het orkest nog altijd springlevend met bijna 50 leden. Reden genoeg voor een feestje! Op 12 maart a.s. wordt het jubileum groots gevierd met twee concerten; een middagconcert voor kinderen en hun ouders, dat gratis toegankelijk is, en een avondconcert.

Een boek over de geschiedenis van het orkest is in voorbereiding.

Op zaterdagavond 12 maart 2011 speelt het orkest Hongaarse Dansen van Brahms en de Vijfde Symfonie van Tsjajkovsky. Violiste Rosanne Philippens soleert in het Violconcert van Beethoven. Dit werk heeft in de geschiedenis van de OVA een bijzondere betekenis: in 1951 werd het uitgevoerd met niemand minder dan Yehudi Menuhin. Voor dit uitdagende programma is de hulp ingeroepen van coaches die aparte repetities houden met de verschillende instrumentgroepen. Het zijn professionele musici die allen ervaring hebben in vooraanstaande Nederlandse orkesten. De coaches zullen tijdens het jubileumconcert ook meespelen met het orkest.

Voorafgaand aan het grote concert wordt op zaterdagmiddag 12 maart een andere traditie in ere hersteld: een extra concert voor kinderen en hun ouders (gratis toegankelijk). Voor deze happening werkt de OVA samen met leerlingen van de Amersfoortse Theaterschool 'De Springplank'. Zij zullen kinderen laten zien dat je bij muziek helemaal niet stil op je stoel hoeft te blijven zitten. Docenten van 'De Springplank' hebben op 'Les Indes Galantes' van Rameau en op de wals uit de symfonie van Tsjajkovski een choreografie bedacht.

Vanaf het handgeschreven verslag van de allereerste bijeenkomst is het volledige archief van het orkest bewaard gebleven. Tweede violiste Reina van der Wal (neerlandicus en communicatieadviseur) en altvioliste Carine Alders (musicoloog) hebben de taak op zich genomen om een boek te schrijven over de geschiedenis van het orkest. "Het is een spannende speurtocht naar het verleden. We ontdekken van alles over het reilen en zeilen van een orkest in het begin van de vorige eeuw, maar ook over de rol van het orkest in de stad. In de beginperiode was er geen telefoon of radio, de krant verscheen twee keer per dag en de post werd dagelijks twee keer bezorgd. Alles werd dus opgeschreven. Bestuurswisselingen waren goed voor een krantenbericht en in het archief zitten honderden briefjes en kaartjes, ook van collega orkesten zoals de Haagsche Orkestvereniging, de Philharmonische Kapel 'Mozart' en de Meppeler Orkest Vereniging. De toon is vaak elegant en formeel, maar tussen de regels door komen echte mensen tot leven. Vol humor, medeleven en soms ook verontwaardiging en boosheid." Het is nog een flinke klus om uit al die mappen vol losse papieren een lezenswaardig en begrijpelijk verhaal samen te stellen. Het boek zal tijdens de Dag van de Amateurkunst in september gepresenteerd worden.

Jubileumconcert OVA

Brahms: Hongaarse Dansen

Beethoven: Violconcert

Tsjajkovski: Vijfde Symfonie

Dirigent: Hendrik Jan Brethouwer

Solist: Rosanne Philippens, viool

12 maart 2011, aanvang 20:00 uur

Leerhotel 'Het Klooster', Daam Fockemalaan 10 te Amersfoort

Meer weten? Kijk op www.orkestverenigingamersfoort.nl of stuur een mail naar carine.alders@inter.nl.net

Fries Symfonie Orkest breidt uit

Oproep om lid te worden!

Het Fries Symfonie Orkest, opgericht in 1962, is een uniek Fries amateur symfonieorkest. Het telt veertig geanimeerde en gevorderde amateurmusici uit de regio. De nieuwe dirigent Gerhart Drijvers brengt het orkest tot grote hoogte, zijn debuutconcert in november was een groot succes.

Het FSO repeteert wekelijks op donderdagavond in Drachten en geeft jaarlijks meerdere concerten in de regio Friesland. Met onze enthousiaste dirigent zouden we in de toekomst ook repertoire willen spelen, waarvoor een grotere symfonische bezetting nodig is. Hiervoor hebben we nu ruimte voor heel wat nieuwe leden, zowel strijkers als blazers, slagwerkers en een vaste harpist. Ben je enthousiast, mail dan naar secretaris@fso.tc.

Zie ook de [website](#) van het FSO.

Nieuwegein Awards

Nieuwegeins Amateur Symfonieorkest ontvangt prijs

Het Nieuwegeins Amateur Symfonieorkest heeft zaterdag 5 februari een prijs mogen ontvangen in de categorie Kunst en Cultuur van de Nieuwegein Awards 2011.

Het is een bekroning op jarenlang werken aan de performance van het NAS in Nieuwegein op alle fronten: organisatie van evenementen, muziekkeuze, goede concerten en uitvoeringen, muzikale uitstraling, gedegen voorbereiding, contacten en netwerken. Het orkest beschouwt dit als een groot compliment voor dirigent, bestuur en leden! Meer informatie over het orkest is te vinden op de [website](#) van het orkest.

Audities Jonge Eems-Dollard Philharmonie

Project van grensoverschrijdend jeugdsymfonieorkest

Komende zomer gaat alweer het derde project van de 'Jonge Eems-Dollard Philharmonie', een grensoverschrijdend jeugdsymfonieorkest, van start. Het orkest heeft zich de afgelopen twee jaar onder leiding van dirigent Johannes Leertouwer ontwikkeld tot een jeugdorkest van formaat. In februari 2011 gaf het orkest met de Braziliaanse dirigent Guilherme Bernstein op uitnodiging van de Landeskreis Leer een extra concert in het onlangs geopende theater in Leer.

Zeventig tot tachtig getalenteerde musici uit de Eems-Dollard regio in de leeftijd van 14 tot 21 jaar krijgen de mogelijkheid om in dit jeugdorkest te spelen. Onder leiding van steeds wisselende dirigenten met internationale concertervaring wordt aan hoogwaardige symfonische orkestliteratuur gewerkt.

Dit orkest is een projectorkest, bedoeld als aanvulling op het bestaande aanbod. Eenmaal per jaar komen de deelnemers bijeen tijdens een tiendaagse repetitieperiode. Aansluitend op deze repetitieperiode geeft het orkest twee concerten in Nederland en twee in Duitsland. Dit jaar zal de repetitie- en concertperiode plaatsvinden van 13 tot en met 26 juli. Programma: Manfred Overture van Schumann, vioolconcert in e-moll van Mendelssohn, en de vierde symfonie van Tsjajkovski. Gastdirigent is Johannes Leertouwer.

De inschrijving voor de deelname sluit op 7 maart 2011

Zie ook www.jed-phil.org.

PEP-pakket Windkracht 6 voor digibord

Windkracht 6 gaat nu ook digitaal!

Windkracht 6 is door Kunstfactor ontwikkeld om kinderen enthousiast te maken voor muziek. Ontwikkeld met de verwachting dat er duizenden individuele muzikanten in honderden orkesten muziek gaan en blijven maken onder het motto: Blaasmuziek is cool!

Daarvoor is het Promotie – en Educatie Pakket (PEP) in het inmiddels bekende blauwe koffertje verschenen. Inclusief het uitbreidingspakket voor snaarinstrumenten en accordeon is Windkracht 6 behoorlijk compleet geworden.

Het programma is bedoeld voor de groepen 5 en 6 van de basisschool en kan prima naast of als aanvulling op de eigen muziekmethode worden gebruikt. Met de inhoud van het koffertje (cd, dvd, werkbladen, leerlingenboekje, muziekspelletjes) blijken veel leerkrachten in het basisonderwijs al goed overweg te kunnen.

Om het lesmateriaal nog toegankelijker te maken voor leerkracht en leerlingen, is het lesprogramma gedigitaliseerd. Het PEP-pakket van Windkracht 6 is geschikt gemaakt voor het digitale schoolbord. Een groot deel van het lespakket is omgezet in zogenaamde flipcharts. Flipcharts zijn kant-en-klare lessen die ontwikkeld zijn voor het ACTIVboard. Toch kun je flipcharts ook openen op elk merk digitaal schoolbord, mits de juiste software wordt gedownload en geïnstalleerd. Het bedoelde softwarepakket heet ACTIVinspire en kan [hier](#) gratis worden gedownload.

En... het lesgeven wordt er wel een stuk gemakkelijker van: de leerkracht hoeft alleen maar te klikken op de juiste icoontjes om geluidsbestanden, filmpjes of afbeeldingen te kunnen openen.

Windkracht 6 is een educatief muziekpakket voor de groepen 5 en 6 in het basisonderwijs. Het motto Blaasmuziek is cool dekt niet helemaal de lading, want ook de strijkinstrumenten en accordeon komen ruimschoots aan bod! De eigentijdse liedjes, de instructieve filmpjes en de werkbladen voor de leerlingen vormen een welkome aanvulling op de reguliere muzieklessen. Met de digitale versie van het pakket in de vorm van muziekflipcharts wordt muziekonderwijs voor kinderen en leerkrachten nóg toegankelijker gemaakt. Een echte aanrader dus!

Meer informatie over Windkracht 6, het PEP-pakket en de cd-rom, vindt u [hier](#).

Prijsvraag december 2010 – de uitslag

Verloting 'Tipboek Muziek op Papier'

Naar aanleiding van de nieuwsbrief van december jl. kon u meedoen aan een prijsvraag. De vraag die u daarvoor moest beantwoorden was:

Welk werk is sinds eind jaren '80 het meest uitgeleend door de FASO-bibliotheek?

Het juiste antwoord was:

Franz Schubert - Symfonie nr. 8 in b "Onvoltooide" D759.

Onder de goede inzenders heeft de redactie een 'Tipboek Muziek op Papier' verloot. De winnaar is de heer **Dick Verweij**, cellist bij Orkestvereniging Musica Instrumentalis. Hartelijk gefeliciteerd!

Brahms: "Musizieren tue ich weiter nur in Utrecht"

Prijsvraag - maak kans op een mooi boek!

In 2009 maakten we in de FASO-Nieuwsbrief melding van het wandelboek *Achter de muziek aan! Stadswandeling door Utrecht*. Dit boekje gaat over vijfhonderd jaar muziekleven in Utrecht. Het boekje werd destijds samengesteld ter gelegenheid van het 35-jarig jubileum van het Ad Hoc Orkest. De redactie heeft twee exemplaren van dit prachtige boekje van het Ad Hoc Orkest gekregen om te verloten in een prijsvraag. Dat doen we graag!

De prijsvraag gaat over een bezoek van Johannes Brahms aan Nederland in 1884. In dat jaar komt Brahms speciaal naar ons land voor de Nederlandse première van zijn derde symfonie. Na het concert doet Brahms de volgende opmerkelijke uitspraak: "Musizieren tue ich weiter nur in Utrecht."

Onze vraag is:

In welke stad vond de Nederlandse première van de derde symfonie van Brahms plaats? Amsterdam, Arnhem, Den Haag of Utrecht?

U kunt meedoen aan de prijsvraag door **uiterlijk 5 maart as.** uw antwoord en uw e-mailadres door te geven via de volgende [link](#). Onder de goede inzendingen verlooft de redactie twee exemplaren van *Achter de muziek aan! Stadswandeling door Utrecht*.

In memoriam Max Werner sr.

Repetitor FASO-weekends overleden

Onlangs bereikte ons het bericht dat op oudejaarsdag 2010 in Leeuwarden is overleden de cellist Max Werner sr. Hij was gedurende vele jaren repetitor van de cellogroep van het symfonieorkest bij het inmiddels legendarische FASO Studieweekend.

Max Werner werd geboren op 22 juni 1928 in Utrecht en studeerde aan het Utrechts Conservatorium. Het eerste orkest in zijn carrière was het Brabants Orkest, daarna ging hij naar het USO, waarin zijn vader tegelijkertijd eerste cellist was. Vervolgens speelde hij in het Radio Filharmonisch Orkest in Hilversum. In 1963 volgde hij Jean Decroos op als solocellist in het Radio Kamer Orkest. Na 1988 moest hij stoppen met het cellospel vanwege een blessure aan zijn linkerhand. Met omroep-collega's vormde hij een hobokwartet en hij was cellist in het bekende Gaudeamuskwartet dat zich, naast de traditionele werken, in het bijzonder toelegde op de eigentijdse kwartetliteratuur. Naast dit alles was hij jarenlang hoofddocent aan het Conservatorium van Enschede (ArtEz). Max Werner werd 82 jaar. Wies Hekking, een trouwe deelnemster aan de FASO Studieweekenden schreef de navolgende persoonlijke herinnering aan hem.

Max Werner heb ik lange tijd geleden leren kennen als coach van de cellogroep in het symfonieorkest tijdens de FASO-studiedagen in Woudschoten. Het was toentertijd voor mij een hele belevenis om in enkele dagen een grote symfonie in te studeren met behulp van een professionele coach. Het was ook erg spannend en niet alleen voor mij, want er waren altijd gedeeltes die gewoon te moeilijk voor ons waren en we zouden beslist door de mand vallen als we die zonder de bescherming van de rest van het orkest zouden moeten spelen.

Gezien deze spanning was Max Werner voor ons de ideale coach. Ik herinner me nog goed dat hij ons een 'onspeelbaar' gedeelte van een symfonie van Brahms liet spelen. Dat ging niet best. Hij vertelde ons toen dat de cellogroep in zijn orkest (Utrechts symfonieorkest) dezelfde problemen als wij hadden. Omdat de celloklanken op die plek makkelijk gemist konden worden maakten zij in zo'n geval alleen de nodige cellobewegingen en dat raadde hij ons ook aan. Max heeft ons toen niet alleen erg blij gemaakt maar heeft er ook voor gezorgd dat ik vanaf die tijd meer zelfvertrouwen kreeg en er altijd voor zorgde dat ik bij erg moeilijke passages te weten kwam hoe belangrijk de klanken van de cellogroep waren.

Namens het FASO-bestuur,

Jan Kees Eweg

Kopij FASO-Nieuwsbrief

Lever uw bijdrage!

Kopij voor de volgende nieuwsbrief kunt u **uiterlijk 12 maart 2011** sturen naar: **redactie@fasobib.nl**. De deadlines en verschijningsdata van de FASO-Nieuwsbrief voor de komende maanden zijn weergegeven in onderstaande tabel:

	Deadline	Verschijningsdatum
2011-3	12 maart	26 maart
2011-4	23 april	7 mei
2011-5	4 juni	18 juni

